

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۱/۱۳

عبدالله آوا

بانام و یاد خداوند جان و زبان و جهان آفرین

هموطنان هنردوست و ادب پرور و عزیزان گران ارج و گرانمهر!

گفتن و نوشتن در مورد شخصیت بلند اندیشه، صاحب نظر و صاحب اثر؛ چون زنده یاد استاد غوث محمد عسکرزاده که هنرمندی چند بُعدی و به معنی واقعی کلمه یک هنرمند بوده اند برای این شاگرد کوچک ادب حقیقتاً بسیار سخت و دشوار است.

استاد والاگهر سر بلندانه و با افتخار زیستند و برای ملت و مادرطن شان با کمال صداقت و شرافتمندی خدمات فراموش ناشدنی و شایانی را از دل و جان و با تمام توان، بی دریغانه و بارورانه انجام داده اند؛ که هموطنان ادب پرور هنردوست، با فرهنگ و متمدن ما، بخصوص هراتیان عزیز از کارنامه های وزین و پرافتخار جناب استاد آگاه و بهره مند میباشند.

بطور مثال تنها شاگردانی را که آن هنرمند اندیشمند و معلم دلسوز و مهربان تقدیم جامعه هنری و فرهنگی هرات باستان و افغانستان عزیز ما کرده اند، خدمتی است بس بزرگ، که هرگز فراموش نخواهد شد.

استاد عسکرزاده منحصیث یک هنرمند چند بُعدی و معلم جامعه با کمال تاسف در یک شرایط بسیار سخت و ناگوار زیست؛ اما با کمال افتخار که آن فخر آوری برآیند عقیده راسخ اسلامی، پندار عالی انسانی، همت و اندیشه والای هنرمندانه و تعهد به ملت و مادروطن شان است.

به راستی که چنین انسانهای با ایمان، روشن ضمیر و شایسته، بخودی خود تنها و تنها انسانیت، انسان ماندن و انسان گونه زیستن شان برترین هنر است، که باید از جانب عموم هموطنان و هموعان شان نسل اندر نسل با دیده قدر دیده و پاسداشته شود.

همچنان افزون براین هویت و اصالت خویش را نگهداشتن، پروراندن و رساندن هنریست دیگر و بسیار والا که ایشان هنرمندانه عملی و تجربه اش کرده اند.

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

هنرهای نوازنده‌گی، کمپوز سازی، تمثیل، نویسنده‌گی و سرایش که خوشبختانه در این زمینه اثر پربها و ارزشمند ایشانرا تحت عنوان (تار عشق) که در این عصر و زمان برای ما و نسلهای آینده مان از ارزش بسیار والایی برخوردار است و جایگاهی همچون تذکره-شناسنامه را داراست، که با این اوصاف با کمال افتخار، امانتدارانه و رسالت‌مندانه در دستش داریم و بامهر و آزر م پیشکش حضور شایقین، علم، ادب، هنر و فرهنگ کرده ایم

تار عشق اثریست بسیار ارزشمند و پربار و همچنانیکه با زبان بسیار ساده و عام فهم سروده شده است؛ عالمی از معانی را نیز در خود جای داده است و مهمتر اینکه اثر چنان یک سرایشگر و هنرمندیست که در عرصه های هنری و فرهنگی شخصت تاثیر گذار، از سرآمد های عصر خویش و کنش گری بی آرایش بوده است.

این اثر ارزشمند متشکل از ۷۰ پارچه غزل ۴۹ پارچه دوبیتی ۳ پارچه مثنوی و چند ترانه و سروده ای دیگر است و مجموع دلسروده های عاشقانه و عرفانی شادروان استاد عسکرزاده میباشد. که با زبان بسیار شیوا و گیرا سروده شده است که آرایه های ظریف اجتماعی و میهنی را نیز در خود دارد.

پشتی کتاب دریچه عشق اثر غوث محمد عسکرزاده

سروده های ناب و سوزناکی که هر خواننده را در حال و هوای قدیم وطن برده، بی ریایی و سادگیهای خاص آن گذشته خوب را در روح و قلب انسان باز آفرینی کرده و به تصویر میکشد و همچنان با حال و هوای امروزی ما نیز همخوانی های ملموئی دارد.

نمونه از کلام استاد غوث محمد عسکرزاده:

ترا خالق چه زیبا آفریده
بگردانی چو مجنون عالمی را
به بستان جهان خوبرویان
بود در هر نگاهت دام افسون
که چون صیاد دلها آفریده
ترا بهتر ز لایلا آفریده
ترا بر تر ز گلها آفریده
دو چشمت مست و شهلا آفریده
ترا خوش خلق و نیکو چون فرشته
ز بهر زیب دنیا آفریده

پس برماست که چنین آثار بی رنگ و ریای پیشکسوتان و بزرگان خویش را بخوانیم و به دیگران برسائیم.

روان شان بهشت مکان باد
بقا مختص ذات الله یگانه است.
هرآن کو دید تا قدر هنر کرد
چنین گفتار و کردارش اثر کرد

هنرمند از وقار و سر بلندی
بر این آوای خواهانش نظر کرد

باحرمت

عبدالله آوا

بنام آنکه بقا مختص ذات یکتا و بی همتای اوست

بنا بر رسالت ادبی و چند جانبه خویش و همچنان جهت آشنایی بیشتر و بهتر هموطنان عزیز و خواننده گان گرامی با صاحب اثر مروری داریم بر زندگینامه پربار مرحوم (استاد غوث محمد عسکرزاده) و همچنان سخنی چند در مورد خانواده بزرگ، تاریخ ساز و فاخرایشان؛ که طی یک قرن گذشته در عرصه های هنری، ادبی، فرهنگی و خدمت گذاری به ملت و مادروطن؛ بزرگانی چون محمد ابراهیم سپاهی و دوست محمد کرنیل و همچنان نام آوران و افتخار آفرینانی چون استاد سائر هراتی و استاد عبدالحکیم اطرافی، را در دامان خویش پرورانده و تقدیم جامعه نموده است. چنان خانواده ای که در حقیقت با پرورش و تقدیم چنین هنرمندان بزرگ و فرهنگساز طی یک قرن گذشته در زمینه های هنری و فرهنگی در کشور عزیز ما افغانستان بطور مستقیم نقش مثبت، اساسی و تاثیر گذار داشته و از جایگاه بسیار بالایی برخوردار است.

غوث محمد عسکرزاده در سال ۱۳۲۳ هجری شمسی در یک خانواده روشنفکر، هنری، فرهنگی و ادب پرور در قریه باغ نظرگاه هرات باستان دیده به جهان گشود .

پدرش مرحوم دوست محمد عسکر «کرنیل» از افسران نظامی دولت ظاهر شاه بود. که آن بزرگوار علاوه بر اینکه یکی از افسران صادق، شجاع، و مجرب وطن بود، از جمله شاعران نام آشنای آنوقت نیز به شمار می رفت. و همچنان کاکای شان استاد سائر هراتی که از هنرمندان تاثیر گذار و طراز اول افغانستان در عرصه های تمثیل، موسیقی، شعر، کمپوز و آواز خوانی بود و همچنان کاکای دیگر شان (محمد ابراهیم سپاهی) نیز از افسران دولت وقت ظاهر شاه و شاعر بود.

همچنان هنرمند چند بعدی و بی بدیل کشور عزیز ما مرحوم استاد (سائر هراتی) فرزند انجینر گل محمد و کاکای بزرگوار (مرحوم استاد عسکرزاده) که، متولد ۱۲۹۸ خورشیدی، قریه باغ نظرگاه هرات و در گذشته قوس ۱۳۵۷ کشور پاکستان میباشند؛ زنده یاد استاد سائر هراتی (شاعر، نویسنده، آهنگساز و هنرمند تئاتر) در سال ۱۳۲۱ در کنار (مرحوم استاد عبدالواحدبهره و مرحوم استاد عبدالرحیم سرخوش) در مدیریت تئاتر هرات، فعالیت داشتند که از پیشکسوتان و اساس گذاران هنر تئاتر نوین در افغانستان و همچنان در ولایت هرات باستان میباشند.

استاد هراتی در سال ۱۳۲۷ به کابل رفت و با رادیوی افغانستان همکاری هنری اش را شروع کرد. «رادیو درام ها» و اشعار کمیدی اش، که از طریق رادیو افغانستان وقت به نشر می رسید، او را به اوج شهرت رساند.

استاد هراتی با هنر اشعار بسیاری را سرود که تعدادی از سروده های زیبا و ارزشمند شان را هنرمندان بزرگ ما چون (عبدالرحیم ساریان، حاجی هماهنگ، استاد جلیل ذلاند، خانم پرستو، خانم هنگامه و.... در قالب آهنگ اجرا نموده اند.

شادروان استاد سائر هراتی، شاگردان زیادی را نیز تقدیم جامعه هنری کشور نمود. که از جمله: (عبدالحکیم اطرافی، حاجی محمد کامران؛ مرتضی بایقرا؛ اسد تاجزی؛ عبدالاحمد خاکسار؛ اسد ذکی و....) ممثلین و نویسنده های مشهور رادیو و تلویزیون افغانستان؛ را میتوان نام برد.

همچنان یکی دیگر از بزرگان این خانواده نام آوران و افتخار آفرینان وطن؛ شاد روان استاد عبدالحکیم اطرافی (نویسنده و کارگردان و ممثل ورزیده رادیو و تلویزیون ملی افغانستان، و برادر بزرگ استاد عسکرزاده است که در سال ۱۳۱۵ خورشیدی، قریه باغ نظرگاه هرات به دنیا آمد.

تحصیلاتش را در لیسه سلطان غیاث الدین غوری به پایان رساند. و اولین تمثیل هنری اش را در دوران مکتب تجربه نمود و بعد از آن، در کنار کاکایش (استاد سائر هراتی) نقش های کمیدی را بازی میکرد.

در سال ۱۳۵۴ مدتی را هم در کنار مرحوم استاد عسکرزاده، در مدیریت تئاتر هرات، هنرنمایی مینمود. استاد عبدالحکیم اطرافی در تابستان سال ۱۳۵۷ راهی کابل شد و همکاری هنری اش را با رادیو و تلویزیون ملی افغانستان آغاز کرد.

مرحوم استاد اطرافی، در سال ۱۳۷۵ به دلایل جنگ های داخلی، مجبور به ترک وطن گردید. مدتی را هم در دیار هجرت فعالیت هنری داشت و (تئاتر هجرت) را نیز در مهاجرت تاسیس نمود.

سر انجام در سال ۱۳۷۹ راهی کشور « نیوزیلند » گردید و در سال ۱۳۹۴ در آنجا وفات نمود.

بناءً استاد عسکرزاده که تحت تاثیر چنین بزرگان پرورش یافته بود تحصیلات اش را در مکتب «خواجه عبدالله انصاری» به پایان رسانید .

مرحوم عسکرزاده ضمن اجرای وظایف رسمی در ریاست وادی هلمند، ریاست قوای کار، ریاست سپین غر کابل و ریاست ترانسپورت هرات .

نخستین فعالیت هنری اش را در سال ۱۳۴۲ در چوکات مدیریت «هرات ننداری» ولایت هرات به سرپرستی مرحوم استاد عبدالرحیم سرخوش انجام داد. و برای اولین بار استعداد و توانایی اش را در درامه ای به نام (دزد با پشتاره) اثری از مرحوم استاد « رفیق صادق » محک زد که مورد تحسین و تمجید مرحوم استاد عبدالرحیم سرخوش قرار گرفت.

استعداد خدا دادی، تلاشهای شایان و همچنان عشق و علاقه به مردم و وطن، باعث شد تا استاد عسکرزاده در مدت کمی به قله های بلند هنری برسد و جایگاه والای هنری خویش را تثبیت نماید

از جمله شاهکار های هنری اش (کارگردانی و ایفای نقش مرکزی در درامه « صبح سعادت » نویسنده گی و کارگردانی درامه های: «سیاه مو و جلالی» ، «خانه میراثی» و کارگردانی درامه خارجی) اعتراف در سال ۱۳۵۴، اثر نویسنده مشهور فرانسوی به نام مریم فرانسوا) و ایفای نقش مرکزی و کارگردانی نمایشنامه ماندگار تلویزیونی (مفت خواران سلیقه مند) و ده ها درامه تئاتر، نمایشنامه های تلویزیونی و فیلم های هنری- سینمایی، به نام های (ساده خوش باور، فرجام اعتیاد، جام محبت و.....)

عسکرزاده، از سال ۱۳۵۰ بنا به درخواست مرحوم (محمد اعلم غواص) رئیس اطلاعات و کلتور وقت (هرات) و منظوری وزارت اطلاعات و کلتور وقت افغانستان، به صفت مدیر مسئول تئاتر هرات تعیین گردید که تا زمان فوتش، مسئولیت این پُست را عاشقانه و صادقانه سرپرستی کرد. استاد عسکرزاده شاگردان زیادی را به عرصه هنر (تئاتر و موسیقی) معرفی کرد که از جمله (امیرجان صبوری، صدیق بلبل هروی، قاسم مسرور، حکیم ثانی، نعمت الله حسینزاده، غلام فاروق سرخوش، بهزاد عسکرزاده، فاطمه حسینی، مینا امانی، شکوفه مرتضوی، غلام سخی غلامی، محمدیعقوب محمدیار، و..... میتوان نام برد.

بعداً با روی کار آمدن (رادیو و تلویزیون) در هرات، مرحوم استاد عسکرزاده، در سال ۱۳۶۱ برای اولین بار در هرات دو فیلم کوتاه هنری را به نام های (زلف عروس و حرص) ساخت که از طریق ویژه برنامه عیدی به نام (هنرستان هرات) از شبکه تلویزیون ملی هرات به دست نشر سپرده شد و مورد استقبال مردم مواجه گردید.

«خانه میراثی» نام درامه ایست که در سال ۱۳۸۳ در جشنواره بین المللی تئاتر افغانستان در کابل، مقام اول را گرفت که نویسنده و کارگردان اش مرحوم استاد عسکرزاده است.

مرحوم استاد عسکرزاده، در رشته موسیقی هم فعالیت داشتند و دوتارهراتی می نواخت و چندین آهنگ هم برای درامه های چون (سیاه مو و جلالی و فیلم هنری جام محبت) و آواز خوانانی چون: (امیرجان

صبوری، قاسم مسرور، صدیق بلبل، عزیزه افغان، حکیم ثانی، نعمت الله حسین زاده و...) ساخته اند. از جمله آهنگ مشهور دختر هری که چندین آواز خوان و همچنان امیرجان صبوری اجرایش نموده اند.

سر انجام استاد عسکر زاده نیز بعد از عمری تلاش و کوشش فراوان در راه هنر و فرهنگ و انجام خدمات شایان و مثمر ثمر از اثر مریضی که عاید حال شان گردیده بود به تاریخ ۲۷ حمل سال ۱۳۸۹ در یکی از شفاخانه های شهر مشهد کشور ایران دار فانی را وداع گفتند و بسوی حق شتافتند، که به این ترتیب ادامه ی این مسیر پر افتخار هنری به فرزند ارشد خلف، ارجمند و هنرمند ایشان جناب بهزاد عسکرزاده واگذار شد که ایشان نیز با شایستگی تمام؛ همچون اسلاف و بزرگان هنرمند، هنرپرور و افتخار آفرین خویش، دقیقاً پای جای پای پدر و پدر کلان خویش نهاده و در همین سن جوانی، کارنامه درخشانی را دارا یند و از شهرت و محبوبیت عمومی برخوردارند چونکه واقعاً یک شخصیت برازنده و آگاه اجتماعی و هنرمندی چند بعدی هستند که برای مادروطن و ملت خویش خدمات بسا ارزنده و مفید را انجام داده اند و فی الحال نیز در عرصه های هنری، فرهنگی و اجتماعی صادقانه و خالصانه فعال اند که اثر وزین دست داشته را نیز از برکت زحمات و تلاشهای بی دریغ و بارور ایشان در دست داریم.

پایان

پیش نویس زندگینامه ها بهزاد عسکرزاده

منابع: آرشیف شخصی و آرشیف خانوادگی بهزاد عسکرزاده

باز نویس و ترتیب عبدالله آوا

هرات باستان آوایت هستم	که کردم یاد استاد سائرت را
هریوا یاد اطرافی نمودم	و هم یاد از سپاهی شاعرت را
چنان شایسته از بهر وطندار	نمودم یاد نیک عسکرت را
چنان هم یاد عسکرزاده هایت	یکایک نامیان ماهرهت را
کنم یاد از برای هموطن ها	هنرمندان همچون فاخرت را
تئاتر میهنی بنیاد کردند	رسانند افتخار و افرت را

هنر پرورده اند این خانواده
نمودند شاد یکسر خاطرت را

عبدالله آوا

د پانو شمیره: له 6 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ